gemeente Aa en Hunze

Raadsvoorstel

Raadsvergadering d.d.	:	22 oktober 2027
Agendapunt	:	
Onderwerp	:	Wegenbeleidsplan Aa en Hunze 2027-2031.
Portefeuillehouder	:	wethouder R. Vedder

Onderwerp
Wegenbeleidsplan Aa en Hunze 2027-2031.

Voorgesteld besluit
De Raad besluit conform om:
1. Voor de komende planperiode als beleidsuitgangspunt voor het wegenonderhoud het kwaliteitsniveau Basis, volgens de landelijke CROW-systematiek te hanteren.
2. Aan de in het raadsvoorstel genoemde wegen met weinig verkeersintensiteit geen onderhoud te plegen, met uitzondering van het noodzakelijk klein onderhoud.
3. Het Wegenbeleidsplan Aa en Hunze 2027-2031 vast te stellen.

Aanleiding
Voor het doelmatig beheren en onderhouden van het gemeentelijk wegenareaal is het Wegenbeleidsplan Aa en Hunze 2027-2031 opgesteld. Met dit plan stelt uw raad de beleidsmatige, beheersmatige en financiële kaders vast voor het onderhoud van gemeentelijke wegen, fietspaden en voetpaden. Hiermee wordt invulling gegeven aan de wettelijke zorgplicht uit de Wegenwet en wordt geborgd dat het wegennet op een vooraf vastgesteld kwaliteitsniveau wordt onderhouden.

Dit vanuit onze visie dat Aa en Hunze wil beschikken over een goed onderhouden wegennet waarbij onze inwoners en bezoekers veilig en comfortabel gebruik kunnen maken van wegen, fietspaden en voetpaden. Dit willen we realiseren op een efficiënte en effectieve manier met inzet van beperkte middelen.

De directe aanleiding voor het opstellen van een beleidsplan wegen komt voort uit de financiële verordening, die ons verplicht om één keer per 5 jaar een onderhoudsplan aan te bieden.

Uit de weginspectie die is uitgevoerd ten behoeve van het nieuwe beleidsplan blijkt dat de kwaliteit van de elementenverhardingen achteruitgaat en de asfaltverhardingen zelfs versneld achteruitgaat.

Voor de elementenverhardingen is dit verklaarbaar omdat in de afgelopen planperiode niet alle onderhoud uitgevoerd is vanwege kabel- en leidingwerkzaamheden. Voor de asfaltverhardingen ligt dat anders. De versnelde achteruitgang was aan het einde van de vorige planperiode al zichtbaar. Meerjarige berekeningen laten zien dat, met als uitgangspunt kwaliteitsniveau Basis, het huidige investeringsniveau onvoldoende is om dit kwaliteitsniveau te handhaven. Zonder aanvullende investeringen neemt de kwaliteit verder af en stijgen de toekomstige onderhoudskosten.

Om de gevolgen in beeld te brengen hebben wij adviesbureau Sweco een aantal scenario's laten doorrekenen (bijlage 2). Oorzaken die bijdragen aan een versnelde achteruitgang komen onder andere voort uit bodemdaling door veeninklinking, toenemend zwaar (landbouw)verkeer (wegconstructies die daar niet op zijn berekend), gewijzigde materiaaleisen (CE-markering) en winterse omstandigheden.

Wij realiseren ons dat het Wegenbeleidsplan een technisch verhaal is. Dit wegenbeleidsplan gaat over het **beheer** en **onderhoud** van de verhardingen van het bestaande wegenareaal. Onderwerpen zoals bermversteviging, ontbrekende schakels in het fietsnetwerk, markeringen en borden en de herinrichting van wegen vallen onder andere beleidsvelden en maken daarom geen onderdeel uit van dit plan.

Dit willen we bereiken

Wij willen over een goed onderhouden wegennet blijven beschikken door het leggen van een bestuurlijke, beheersmatige en financiële basis voor het wegbeheer nu en in de toekomst.

Argumenten

1.1 Het kwaliteitsniveau Basis (C-niveau) blijft het uitgangspunt voor verantwoord wegbeheer

Als gemeente streven we naar een goed onderhouden wegennet waarbij beschikbare middelen doelmatig en doeltreffend worden ingezet. Bij de uitvoering van onderhoud wordt steeds gezocht naar de meest effectieve en efficiënte maatregel, passend binnen de beschikbare financiële kaders.

Dit leidt tot de volgende uitgangspunten voor het wegenbeheer in de periode 2027 - 2031:

- wegbeheer volgens de landelijke CROW-systematiek;
- onderhoud op kwaliteitsniveau Basis (C-niveau);
- waar mogelijk hergebruik van vrijkomende materialen;
- het omvormen van wegen naar halfverharding per situatie afzonderlijk afwegen bij de vaststelling van het onderhoudsprogramma.

Om ook in de toekomst te kunnen beschikken over een veilig en goed onderhouden wegennet, wordt voorgesteld het kwaliteitsniveau Basis (C-niveau) als uitgangspunt te blijven hanteren. Dit niveau vormt binnen de CROW-systematiek de ondergrens van verantwoord wegbeheer en biedt een evenwicht tussen kwaliteit, veiligheid en de beschikbare financiële middelen.

1.2 Vasthouden aan kwaliteitsniveau Basis om op termijn achterstallig onderhoud te voorkomen dat op een later moment tot nog hogere kosten zal leiden.

In het kader van de financiële afweging zijn verschillende scenario's doorgerekend (bijlage 2). Daarbij zijn de effecten in beeld gebracht van het uitstellen van onderhoud, het beperken van onderhoud buiten de bebouwde kom of het werken binnen een vast budget.

Uit de doorrekening van de drie scenario's blijkt dat alle scenario's leiden tot achterstallig onderhoud, wat op termijn tot nog hogere kosten zal leiden. Kiezen voor een lager kwaliteitsniveau is binnen de CROW- systematiek niet mogelijk. Het kwaliteitsniveau Basis is het laagste niveau dat binnen de landelijke CROW-systematiek als verantwoord wordt beschouwd.

Aan de hand van de uitgewerkte scenario's, stellen wij uw raad een vierde scenario voor. Namelijk het handhaven van het huidige kwaliteitsniveau Basis en daarvoor in de nieuwe begroting voor 2027 de benodigde financiële bijstelling te verwerken. Hiermee wordt voorkomen dat onderhoudsachterstanden verder oplopen en kosten worden doorgeschoven naar de toekomst met als gevolg het achterlaten van een financiële erfenis.

Voor de uitwerking wordt verwezen naar het kopje 'financiën'.

2.1 Heroverweging van eerder vastgesteld beleid is niet noodzakelijk

Bij het opstellen van het nieuwe beleidsplan wordt vastgehouden aan het eerder door uw raad vastgestelde uitgangspunt om op een aantal wegen geen regulier groot onderhoud uit te voeren. Wanneer op termijn onderhoud noodzakelijk wordt, wordt per situatie beoordeeld of omzetting naar een onverhard of halfverhard pad wenselijk en mogelijk is. Het betreft wegen met een lage verkeersintensiteit, zonder aanliggende bebouwing en zonder functie binnen een toeristische route.

Dit betreft de volgende wegen:

- Tweederdeweg in Gasselternijveen;
- De Minhaar in Papenvoort;
- Rolderveldweg in Nooitgedacht;
- Schapendrift (doodlopende gedeelte) in Gieten.

Uit de meest recente weginspectie blijkt dat de kwaliteit van deze wegen weliswaar afneemt, maar dat de verkeersveiligheid met beperkt onderhoud kan worden gewaarborgd. Op dit moment is er daarom geen aanleiding om het bestaande beleid te heroverwegen of over te gaan tot omzetting naar een onverhard of halfverhard pad.

3.1 Vaststelling geeft een bestuurlijke, beheersmatige en financiële basis voor het wegbeheer in de toekomst.

Wij stellen voor het Wegenbeleidsplan Aa en Hunze 2027-2031 ongewijzigd vast te stellen.

Kanttekeningen
Op dit advies niet aan de orde.

Financiën
Om de wegen op een adequaat niveau te houden (kwaliteitsniveau Basis) is een financiële bijstelling noodzakelijk.

Hoewel het nieuwe beleidsplan nog niet door uw raad is vastgesteld, zijn de hiervoor benodigde middelen reeds verwerkt in de begroting 2027. Dit is noodzakelijk omdat het huidige beleidsplan afloopt en de provincie als financieel toezichthouder verlangt dat gemeenten in hun begroting rekening houden met de financiële consequenties van een nieuw beleidsplan. Met het opnemen van deze middelen wordt vooruitgelopen op de vaststelling van het plan, zonder dat daarmee al een inhoudelijk besluit over de nieuwe beleidskaders is genomen.

De totale kosten voor het wegenonderhoud gedurende de jaren 2027 t/m 2031 bedragen € 9.087.000,- met een gemiddeld bedrag van € 1.817.400- per jaar (basisbegroting).

- In de huidige begroting is een structureel bedrag van € 949.000 per jaar opgenomen.
- In het voorliggende voorstel wordt dit bedrag structureel verhoogd met € 468.400,- per jaar, waardoor het totaal uitkomt op € 1.417.400,- per jaar.
- Over de volledige looptijd resulteert dit in een totaal van € 7.087.000,-.

Voorkomen achterstallig onderhoud
- Om achterstallig onderhoud te voorkomen, wordt in 2027 en 2028 aanvullend een incidenteel bedrag van € 1.000.000,- per jaar beschikbaar gesteld.
- Het totale beschikbare budget over een periode van 5 jaar bedraagt daarmee € 9.087.000.

Communicatie en participatie
Na vaststelling van het Wegenbeleidsplan Aa en Hunze 2027-2031 is het stuk openbaar en ligt het voor een ieder ter inzage.

Uitvoering
Na vaststelling van het beleidsplan volgt het onderhoudsprogramma dat door ons zal worden vastgesteld. Uw raad wordt over deze planning en de uitvoering hiervan schriftelijk geïnformeerd.

Samenvatting voor publicatie Schakel (max. 5 regels)
In het Wegenbeleidsplan Aa en Hunze 2027-2031 heeft de gemeente haar uitgangspunten voor het onderhoud aan de wegen vastgesteld. Uitgangspunt hierin is het vasthouden aan het ingezette beleid met als beleidsuitgangspunt kwaliteitsniveau Basis volgens de landelijke CROW-systematiek.

Bijlagen
1. Wegenbeleidsplan Aa en Hunze 2027-2031.
2. Memo Aa en Hunze scenario's 2026; Sweco

Met vriendelijke groet,

Het college van de gemeente Aa en Hunze,

de heer R.L.H. Schoonderbeek secretaris	de heer A.W. Hiemstra burgemeester